Dosarul Nr. 2a-3851/2022 jud. Parii Ivan
(2-20060627-02-2a-17102022)

D E C I Z I E

16 noiembrie 2023 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,

În componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecătorul: Secrieru Ion
Judecătorii: Anton Marina și Cotorobai Vitalie

Grefier: Jumiga Tamara

examinând în şedinţă publică în ordine de apel, apelul declarat de Duca Ion, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Duca Ion împotriva lui Țurcan Ion, Primăria ***** raionul *****, Mazinscaia Nina, Zlatan Aliona, și Duca Andrei cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat urmare a defrișării arborilor, compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei (sediul *****) din 13 iulie 2022 prin care acţiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată, după expunerea esenţei cauzei de către judecătorul-raportor Secrieru Ion,-

A **CONSTATAT:**

Pretențiile reclamantului:

1. La 29 octombrie 2019 reclamantul Duca Ion s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva lui Țurcan Ion, Primăria ***** raionul *****, Mazinscaia Nina, Zlatan Aliona, și Duca Andrei cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat urmare a defrișării arborilor, compensarea cheltuielilor de judecată.

2. Întru motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, în satul *****, r-nul *****, deține cu drept de proprietate un teren, care i-a fost lăsat moştenire de la părinţi, cu nr. cadastral *****, cu suprafața de 0,560 ha.

3. Relatează că, în primăvara anului 2010, el a sădit pe acest teren 158 pomi de nuc. La sădirea pomilor au participat următoarele persoane: Ceban Valentina, Marchitan Gheorghe, Duca Ștefan şi Duca Vladimir. Sădirea pomilor s-a efectuat pe parcursul a trei zile, achitând la persoanele numite 250 lei pre zi, iar în total suma de 2 250 lei, iar lui Duca Ștefan i-a mai achitat 1 500 lei pentru aprovizionarea cu apă.

4. A mai indicat că, anual suporta cheltuieli legate de afânarea pământului pe care erau sădiți pomii, a câte 1 500 lei anual. La fel, pentu afânarea pământului printre pomi, unde tractorul nu avea acces, erau antrenate și alte persoane, cărora le achita câte 250 lei pe zi. Aceste lucrări se executau de 3 ori pe an. La lucrările de afânare a terenului au participat Ceban Valentina și Crîjanovschi Valentina (decedată). Astfel, timp de 7 ani, a achitat acestor persoane, la fel suma de 10 500 lei.

5. Relevă că, la sfârşitul lunii noiembrie 2016, l-a contactat la telefon o persoană, care nu s-a prezentat şi i-a comunicat că cineva i-a defrişat pomii de nuc de pe terenul ce-i aparţine. Plecând la faţa locului, a văzut un dezastru complet, pomii sădiți fiind defrişaţi şi duşi de pe teren.

6. Ulterior s-a prezentat la primarul sat. *****, Ţurcan Ion și întrebându-l ce s-a întâmplat cu pomii de nuc, ultimul i-a răspuns că a fost hotărârea Primăriei, fiindcă în anul 1995 nu au fost corect repartizate cotele pe acest câmp, iar la moment s-au făcut schimbări. Pe lotul său de teren, la moment au fost plasate patru persoane, printre care și Zlatan Aliona. Aceasta, în urma noilor măsurări, a prelucrat pământul și a defrișat 87 pomi de nuc.

7. Menționează că, în luna septembrie a anului 2017, la primăria din localitate, s-a creat o comisie, care a mers la fața locului pentru a constata hotarele ternului care îi aparțin după așa-zisa reîmpărțire. Comisia respectivă a stabilit că pe lotul său de teren au rămas doar 16 pomi, fiind defrișați încă 55 pomi, fapt atestat prin certificatul nr. 224 din 15.09.2017 eliberat de Primarul de ***** r-nul *****. Ulterior, fără nici un temei legal, primarul localității a arat terenul ce îi aparține și a semănat pe el porumb.

8. La fel, în cadrul efectuării cercetării la fața locului pe terenul ce îi aparține, s-a stabilit că la momentul efectuării cercetării - 28.08.2017, pe terenul său cresc 71 pomi de nuc.

9. Remarcă că, la 17 august 2018, de către organul de urmărire penală a IP *****, a fost începută cauza penală nr. *****, conform elementelor constitutive

ale componenţei de prevăzută de art. 197 alin. (1) din Codul penal, iar la 09 ianuarie 2019, de către ofiţerul de urmărire penală a Secţiei de Urmărire Penală a IP Burduja Ludmila, a fost începută urmărirea penală în cauza penală nr. 2019280005, conform componenţei de infracţiune prevăzută de art. 328 alin. (1) Cod penal. Cauzele penale menţionate au fost conexate într-o singură procedură, fiindu-i atribuit numărul de bază 2018280005.

10. Pe parcursul desfăşurării urmăririi penale în cauzele penale menţionate mai sus, au fost constatate circumstanţe factologice importante pentru prezenta speţă și anume s-a constatat faptul sădirii pomilor de nuci pe terenul ce îi aparţine cu drept de proprietate, cu suprafața de 0,560 ha.

11. Indică că, în cadrul urmăririi penale s-a stabilit că primarul Țurcan Ion și inginerul cadastral Mazinscaia Nina au făcut noi măsurări a terenurilor, fiind stabilite noi hotare a acestora, fapt pe care îl consideră ilegal, ce a și generat defrișarea pomilor sădiți de către alte persoane.

13. Notează că, Duca Andrei, fiind audiat în cadrul urmăririi penale, a menționat că în rezultatul reîmpărțirii terenurilor, cota Ninei Lupașco a ocupat o parte din cota prelucrată de el, pe care erau plantați nuci. Acești pomi de nuc el i-a defrișat în primăvara anului 2017.

14. În cadrul urmăririi penale s-a mai stabilit că, Zlatan Aliona a defrișat 87 pomi de nuc. În cadrul efectuării cercetării la fața locului, s-a stabilit că pe terenul său au rămas 71 pomi de nuc. Cei 16 pomi pe care comisia creată a stabilit că au rămas pe terenul său, el i-a defrișat personal, pentru a putea prelucra în continuare terenul ce îi aparține. Astfel, se atestă că organul de urmărire penală, comisa formată în cadrul primăriei, au constatat cu certitudine că i-au fost defrișați 142 pomi de nuc (87+71-16 +142).

15. Prin raportul de expertiză extrajudiciară care a fost efectuat la solicitarea sa, s-a stabilit că prețul pomilor de nuci, în număr de 142, cu vârsta de 7 ani, care au fost plantați de el în primăvara anului 2010 și defrișați în luna noiembrie 2016, constituie suma de 261 080 lei. Totodată, expertul a concluzionat că conform termenului de exploatare a plantației de nuc pe parcursul a 40 de ani, cu un venit brut de 57 380 lei, venitul ratat va constitui 2 295 200 lei.

16. Duca Ion a solicitat încasarea sumei de 261 080 lei cu titlu de prejudiciu material, 2 295 200 lei cu titlu de venit ratat și suma de 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral. La fel, a solicitat și încasarea cheltuielilor de judecată.

Poziţia instanţei de fond:

17. Prin hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul *****) din 13 iulie 2022, cererea de chemare în judecată înaintată de Duca Ion împotriva lui Țurcan Ion, Primăria ***** raionul *****, Mazinscaia Nina, Zlatan Aliona, și Duca Andrei cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat urmare a defrișării arborilor, compensarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

18. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 18 iulie 2022-Duca Ion, iar la 20 iulie 2022 avocatul Harea Dumitru în interesele lui Duca Ion au declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei (sediul *****) din 13 iulie 2022.

19. Apelul este depus în termenul legal de 30 de zile prevăzut de art. 362 din Codul de procedură civilă (hotărârea a fost pronunțată la 13 iulie 2022, iar apelul preliminar a fost depus la 18 iulie 2022 (f. d. 166-167, 168, 174).

Argumentele părţilor:

20. În motivarea cererii de apel, apelantul (reclamant) Duca Ion SA a invocat că, nu este de acord cu hotărârea instanței de fond.

21. Relevă că, potrivit titlului de autentificare a dreptului deţinătorului de teren eliberat lui *****, prin decizia Primăriei *****, nr. 4/4 din 14.02.1998, deţinătorului i s-a repartizat în proprietate private pământ, cu nr. cadastral ***** cu suprafaţa totală de 0,56 ha, în hotarele indicate în plan (un extras al planului amplasării sectorului repartizat fiind imprimat și pe titlul de autentificare) (vol. I, f. d. 130).

22. Prin urmare, reiese că la momentul eliberării Titlului, hotarele terenului erau identificate atât în planul cadastral cât şi în teren, acestea fiind stabilite cu certitudine.

23. Notează că, potrivit certificatului de moştenitor legal din 14 ianuarie 2010, Duca Ion este moştenitor legal al averii succesorale rămase după decesul lui *****, decedat la *****, terenul *****, făcând parte din masa scuccesorală. (vol. I, f. d. 131).

24. Conform extrasului din Registrul bunurilor imobile, proprietar al terenului cu nr. cadastral *****, cu suprafaţa de 0,56 ha, amplasat în extravilanul s. *****, r-nul *****, este Duca Ion (f. d. 94, Vol. I).

25. Conform explicaţiilor date în instanţă de reclamant, prezentându-se la Primăria sat. *****, la sfârşitul lunii noiembrie a anului 2016, prezentându-se la Primarul sat. ***** şi întrebându-1 ce s-a întâmplat cu pomii de nuc, ultimul i-a

răspuns că a fost hotărârea Primăriei, fiindcă în anul 1995 nu au fost corect repartizate cotele pe acest câmp, iar la moment s-au făcut schimbări.

26. Consideră că, de fapt, terenurile aveau hotare stabilite, care au fost modificate în mod arbitrar de către primar şi inginerul cadastral Mazinscaia Nina.

27. Pe cale de consecinţă, reţine că, la momentul înfiinţării plantaţiei de nuci în anul 2010, apelantul, avea hotarele terenului, bine-definite şi a acționat cu bună-credință, administrându-și propriul lot.

28. Mai mult, nu este clar modul în care instanţa a ajuns la concluzia că noile hotare stabilite de Primăria *****, coincid cu cele din baza de date a geoportal.md şi cadastru.md, ori atât în instanţa de fond, cât şi la organele de urmărire penale, Mazinscaia Nina şi Ţurcan Ion au recunoscut că măsurările au fost făcute doar cu lenta, deoarece de alt utilaj de măsurare nu dispun.

29. Punctează că, în aceste circumstanţe, în situaţia în care măsurările în toamna anului 2016 au fost efectuate cu instrumente rudimentare, nu este clar în ce circumstanţe a ajuns instanţa să constate că Duca Ion, ar fi plantat 142 pe terenuri ce nu-i aparţin, or în instanţă nu a fost prezentată o probă care să demonstreze contrariul, întrucât acţiunile samovolnice ale intimaţilor din anul 2016 nu au fost însoţite de documentarea scrisă a acestora.

30. La fel, invocă că, instanța de fond a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

31. În primul rînd, pentru a legitima, acţiunile pîrîţilor/intimaţilor, instanţa a reţinut argumentul pîrîtului Ţurcan Ion că acţiunile lucrătorilor primăriei au fost ghidate de prevederile art. 19 alin. (6) al Legii cadastrului bunurilor imobile, care prevede că: „Dacă hotarul general al terenului reprezentat în planul cadastral sau în cel geometric nu corespunde cu posesiunea de fapt a terenurilor şi lipseşte actul de stabilire a hotarelor, autoritatea administraţiei publice locale, la cererea proprietarului şi din contul acestuia, stabileşte hotarele terenului la faţa locului”.

32. O astfel de abordare, putea fi posibilă, doar în urma interpretării trunchiate unei norme, prin izolarea acesteia de contextul general al legii şi neaplicarea altor norme ce urma a fi aplicate speţei.

33. În al doilea rînd, instanţa în mod eronat a reţinut argumentele pîrîţilor că cererea urmează a fi respinsă întrucît: „...reclamantul a înfiinţat plantaţia de nuc fără proiect de înfiinţare, elaborate de specialişti în domeniu şi fără respectarea reglementărilor tehnice”, făcându-se trimitere la prevederile Legii nr. 728 din 06.02.1996 cu privire la pomicultură, ori unica răspundere pentru încălcarea

acestor prevederi este răspunderea contravenţională, care nu prevede ca măsura de siguranţă demolarea sau defrişarea plantaţiei.

34. Astfel, lipsa documentaţiei de proiect a plantaţiei, nu este un element justificativ pentru defrişarea plantaţiei, aceasta constituind dreptul de proprietate al apelantului.

35. În al treilea rând, este improprie trimiterea la art. 389 Cod civil, admisă de către instanţă, sau în prezenta speţă nu se ridică problema nerespectării distanţei plantaţiei de la hotar.

36. La fel, instanţa de fond a ignorat şi prevederile Instrucţiunii cu privire la modul de elaborare şi actualizare a planurilor cadastrale şi geometrice aprobată prin ordinul nr. 140 din 06.08.2012 al Agenţiei Relaţii Funciare şi Cadastru, în vigoare în 2016.

37. Avocatul Bejenar Dumitru în interesele apelantului/reclamant Duca Ion a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

38. La 14 februarie 2023, intimatul Țurcan Ion a depus referință asupra cererii de apel, solicitând respingerea apelului și menținerea hotărârii instanței de fond.

Poziția părților în apel:

39. În ședința de judecată a instanței de apel, apelantul Duca Ion și reprezentantul acestuia, avocatul Bejenar Dumitru au susținut apelul în sensul declarat.

40. În ședința de judecată a instanței de apel, intimații Mazinscaia Nina, Zlatan Aliona, și Duca Andrei au solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii instanței de fond.

41. În ședința de judecată a instanței de apel, intimații Țurcanu Ion și reprezentantul Primăriei ***** raionul ***** nu s-au prezentat, procedura de citare a fost respectată. Astfel, instanța de apel consideră posibilă examinarea cauzei în apel, în lipsa părților absente. Or, potrivit art. 379 alin. (2) din Codul de procedură civilă, neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.

Aprecierea instanţei de apel:

42. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel şi în raport cu materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

consideră cererea de apel ca fiind neîntemeiată şi urmează a fi respinsă, cu menținerea hotărârii contestate a primei instanțe, din următoarele motive.

43. În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

44. În conformitate cu prevederile art. 373 din Codul de procedură civilă, (1) instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. (3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă.

45. **Colegiul judiciar** verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe în raport cu prevederile art. 238-241 din Codul de procedură civilă constată că, dispoziţiile procedurale sus-invocate au fost respectate în tot, astfel instanţa de fond a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părţi, a constatat şi elucidate pe deplin circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, concluziile instanţei de fond expuse în hotărâre fiind în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

46. Din materialul probator rezultă că, la 29 octombrie 2019 reclamantul Duca Ion s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva lui Țurcan Ion, Primăria ***** raionul *****, Mazinscaia Nina, Zlatan Aliona, și Duca Andrei cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat urmare a defrișării arborilor, compensarea cheltuielilor de judecată.

47. Fiind investită cu judecarea pricinii în fond, prima instanță a concluzionat asupra netemeiniciei acțiunii inițiale înaintate de Duca Ion.

48. Din materialul probator rezultă că, potrivit titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat lui *****, prin decizia primăriei ***** nr. 4/4 din 14.02.1998, deținătorului i s-a repartizat în proprietate privată pământ, cu nr. cadastral ***** cu suprafața totală de ***** în hotarele indicate în plan. (f. d.130, vol. I).

49. Potrivit certificatului de moștenitor legal din 14.01.2010, Duca Ion este moștenitor al averii succesorale rămase după decesul lui ***** decedat la *****. Averea succesorală constă inclusiv din terenul agricol cu nr. cadastral ***** (f. d. 131, vol. I).

50. Conform extrasului din registrul bunurilor imobile, proprietar al terenului cu nr. cadastral *****, cu suprafața totală de 0,56 ha, amplasat în extravilanul s. *****, r-ul *****, este Duca Ion (f. d. 94, vol. I).

51. Potrivit certificatului eliberat de PS AO „Nistru Agroconsult" fără număr, din spusele proprietarului plantației de nuc ce aparține lui Ion Duca, în anul 2016 i-a fost defrișată o suprafață totală de 0, 503 ha cu un număr de 142 pomi de nuc cu vârsta de 7 ani. După calculele efectuate, prejudiciul material a fost estimat conform următorului calcul: 0,503 ha (142 pomi, sectorul defrișat)- 52 737 lei. Conform termenului de exploatare a plantației de 40 ani cu un venit brut de 46 800 lei de pe sectorul defrișat, prejudiciul material va constitui 1 872 000 lei (46 800 x 40 ani). După cum rezultă din verso-ul certificatului, prejudiciul a fost estimat conform proiectelor elaborate de SRL „Duoagro Proiect" (f. d. 132,vol I).

52. Conform certificatului nr. 224 din 15.09.2017, eliberat de Primăria *****, se confirmă că în urma ieșirii la fața locului la 15 septembrie 2017, a grupului în componența: Țurcan Ion - primar, Mazinscaia Nina-inginer cadastral, Duca Ion Sava-proprietar, Duca Stepan Sava-deținător de teren în vecinătate, s-a constatat că pe lotul de teren cu nr. ***** cu suprafața de ***** sunt amplasați 16 pomi de nuc cu înălțimea de circa 1,0-1,5 m. Certificatul este semnat de toți membrii grupului, inclusiv de către reclamant. (f. d. 144, vol. I).

53. Prin ordonanța procurorului în procuratura raionului *****, Ion Sandu, din 19 iunie 2020, emisă pe cauza penală cu nr. *****, s-a dispus scoaterea integrală de sub urmărire penală a învinuitului Țurcan Ion Vasile și Mazinscaia Nina Ion din motiv că în acţiunile lor nu se întrunesc elementele infracţiunii prevăzute de art. 328 din Codul penal. Prin aceiași ordonanță, s-a dispus clasarea cauzei penale cu nr. *****. (f. d. 77, vol. II). Potrivit textului ordonanței, cauza penală a fost pornită în baza art. 197 alin. (1) Cod penal și 328 alin. (1) Cod penal. (f. d. 77, vol. II)

54. Prin încheierea Judecătoriei Orhei (sediul *****) din 17 septembrie 2020, a fost respinsă ca neîntemeiată plângerea petiționarului Duca Ion, în condițiile art. 313 din Codul de procedură penală, împotriva ordonanței emise de procurorul Ion Sandu la 19 iunie 2020.

55. Prin Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2020, fost respins ca nefondat recursul declarat de petiționarul Duca Ion și menținută încheierea Judecătoriei Orhei, sediul ***** din 17 septembrie 2020. (f. d. 64, vol. II).

56. Conform art. 14 alin. (1), (2) din Codul civil (în redacţia până la 01 martie 2019), persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel. Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei lea suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum şi beneficiul neobţinut prin încălcarea dreptului (venitul ratat).

57. Conform art. 1398 alin. (1) din Codul civil (în redacţia până la 01 martie 2019), cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune. În conformitate cu normele legale citate, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel. Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situația în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.

58. În sensul art. 1398 alin. (1) din Codul civil, pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplineşte temeiul răspunderii delictuale. Temeiul răspunderii delictuale este componenţa delictului civil. Componenţa delictului civil constituie o totalitate de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare şi suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale. Componenţa delictului civil include următoarele elemente (condiţii): **prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă şi prejudiciu şi vinovăţia**.

59. Acestea sunt condiţiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. **Lipsa unei condiţii, conform regulii generale, exclude răspunderea delictuală.** Nu poate exista răspundere delictuală dacă nu s-a produs un prejudiciu. Prejudiciul constituie consecinţele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial (moral) ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective.

60. Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită şi prejudiciu să existe un raport cauzal. Raportul cauzal este şi condiţia în funcţie de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară numai prejudiciul care este consecința directă a faptei ilicite.

61. Pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară, potrivit regulii generale, **vinovăţia autorului faptei ilicite**.

62. Astfel, Colegiul judiciar constată că deși apelantul și-a expus dezacordul cu hotărârea contestată, solicitând repararea prejudiciului material, cauzat prin defrișarea plantației de nuc ce aparține lui Ion Duca, în speță lipsește unul din elementele esențiale pentru antrenarea răspunderii delictuale-vinovăția pârâților/intimați.

63. Aici, Colegiul judiciar reiterează că prin ordonanța procurorului în procuratura raionului *****, Ion Sandu, din 19 iunie 2020, emisă pe cauza penală cu nr. *****, s-a dispus scoaterea integrală de sub urmărire penală a învinuitului Țurcan Ion Vasile și Mazinscaia Nina Ion din motiv că în acţiunile lor nu se întrunesc elementele infracţiunii prevăzute de art. 328 din Codul penal.

64. Prin aceiași ordonanță, s-a dispus clasarea cauzei penale cu nr. *****. (f. d. 77, vol. II). Potrivit textului ordonanței, cauza penală a fost pornită în baza art. 197 alin. (1) Cod penal și 328 alin. (1) Cod penal. (f. d. 77, vol. II)

65. Astfel, prin actele judecătorești sus enunțate, nu a fost stabilită vinovăția lui Țurcan Ion Vasile și Mazinscaia Nina, învinuiți de distrugerea sau deteriorarea intenţionată a bunurilor și de excesul de putere sau depăşirea atribuţiilor de serviciu.

66. Referitor la argumentele invocate în apel precum că la momentul înființării plantaţiei de nuci în anul 2010, apelantul, avea hotarele terenului, bine-definite şi a acționat cu bună-credință, administrându-și propriul lot, urmează a fi apreciate critic.

67. În acest sens, Colegiul judiciar reține și argumentele instanței de fond cu referire la încălcarea de către reclamantul/apelant a prevederilor art. 7 alin. (3) al Legii nr. 728 din 06 februarie 1996 cu privire la pomicultură, plantaţiile pomicole şi bacifere pentru producţia de mărfuri cu suprafaţa de pînă la 0,5 ha se înfiinţează în baza unui plan de organizare a teritoriului şi de plantare elaborat de specialişti în domeniu, cu respectarea reglementărilor tehnice aprobate în modul stabilit. **Plantaţiile pomicole** şi bacifere pentru producţia de mărfuri **cu suprafaţa mai mare de 0,5 ha se înfiinţează pe bază de proiect**, cu soiuri de portaltoi înscrise în Catalogul soiurilor de plante, indicate în proiectul de înfiinţare a plantaţiei, elaborat de specialişti în domeniu, cu respectarea reglementărilor tehnice aprobate în modul stabilit de lege.

68. Prin urmare, este cert faptul că deși apelantul pretinde repararea prejudiciului cauzat prin defrișarea plantației de nuci, actele cauzei denotă că de fapt apelantul nici nu a respectat cerințele legale la realizarea plantației de nuci, fapt ce pune la îndoială și respectarea hotarelor terenului pe care a plantat pomii de nuci.

69. De altfel, nu pot fi reținute nici argumentele apelantului invocate în apel, precum că nu a fost sancționat contravențional pentru înființarea plantaţiilor cu suprafaţă de peste 0,5 hectare fără proiect, cu material săditor necertificat sau de soiuri şi tipuri de portaltoi neraionate, or acest fapt nu poate fi imputat intimatului Țurcan Ion, ultimul neavând calitatea de agent constatator.

70. În finalitatea celor invocate supra, Colegiul judicar conchide că în virtutea sarcinii probațiunii, reclamantul/apelant nu a demonstrat prin probe pertinente și plauzibile vinovăția pârâților/intimați în pretinsele acțiuni de defrișare ilegală a plantației de nuci care aparținea lui Duca Ion.

71. Instanța de apel menționează că, fiind o trăsătură esențială a apelului, efectul devolutiv constă în provocarea unei noi judecăți de fond, atât cu privire la problemele de fapt, cât și cu privire la cele de drept, în limitele stabilite prin cererea de apel, astfel circumstanțele și probele care nu au putut fi prezentate în prima instanță, dar au o importanță majoră în soluționarea litigiului urmează să fie prezentate în instanța de apel.

72. **Colegiul judiciar** consideră nefondate argumentele invocate în apel, or acesta poartă un caracter declarativ și formal, constituie o reproducere a circumstanțelor constatate în ședința de judecată, nefiind temei de casare a hotărârii contestate.

73. Distinct de cele indicate, instanța de apel, prin prisma jurisprudenței CEDO și anume cauza Rebait și alții vs France nr. 26561/1995, unde Comisia a menționat că ”. . . art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes”, consideră necesar de a respinge și alte argumente invocate în cererea de apel, mai mult că acestea nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, care ar duce la anularea actului judecătoresc atacat cu apel.

Concluzia instanței de apel:

74. Astfel, argumentele invocate de apelant, în susținerea poziției sale, nu pot fi reținute de către instanța de apel, deoarece se combat cu cele invocate supra şi se axează asupra circumstanțelor care au fost constatate şi elucidate pe deplin de instanța de fond, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate şi apreciate cu respectarea normelor de drept procedural şi susținute de normele de drept material.

75. Distinct de cele expuse şi având în vedere faptul că circumstanțele pricinii au fost constatate de către prima instanță şi nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a respinge apelul și de a menține hotărârea contestată.

76. În conformitate cu art. 385 lit. a), art. art. 389, 390 CPC, Colegiul Civil,-

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de Duca Ion.

Se menține hotărîrea Judecătoriei Orhei (sediul *****) din 13 iulie 2022 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Duca Ion împotriva lui Țurcan Ion, Primăria ***** raionul *****, Mazinscaia Nina, Zlatan Aliona, și Duca Andrei cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat urmare a defrișării arborilor, compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă și executorie din momentul pronunțării, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni, de la data comunicării deciziei, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Preşedintele şedinţei, Secrieru Ion
Judecătorul:
Judecătorii: Anton Marina

Cotorobai Vitalie